

**ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫ БОЙЫНША ТЕКСЕРУ
КОМИССИЯСЫ**

**«Шымкент қаласының Тұран және Әл-Фараби аудандар әкімінің
аппараттарына бюджет қаражаты мен активтерін жоспарлау және
пайдаланылу тиімділігіне мемлекеттік аудит жүргізу» аудиторлық іс-
шарасы бойынша жүргізілген аудиттің нәтижелеріне
АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ**

**ШЫМКЕНТ
2026 жыл**

МАЗМҰНЫ

I. Кіріспе бөлік

- 1.1 Аудиторлық іс-шараның атауы: _____
- 1.2 Мемлекеттік аудиттің мақсаты: _____
- 1.3 Мемлекеттік аудиттің объектілері: _____
- 1.4 Мемлекеттік аудитпен қамтылған кезең: _____

II. Негізгі (талдамалық) бөлік

- 2.1. Аудиттелетін саланың жай-күйін қысқаша талдау: _____
- 2.2. Мемлекеттік аудиттің негізгі нәтижелері: _____

III. Қорытынды бөлік

- 3.1 Мемлекеттік аудит барысында қабылданған шаралар: _____
- 3.2. Мемлекеттік аудиттің нәтижелері бойынша тұжырымдар: _____
- 3.3. Мемлекеттік аудиттің нәтижелері бойынша ұсынымдар мен тапсырмалар: _____
- 3.4. Қосымша: Мемлекеттік аудит нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтар мен кемшіліктердің жиынтық тізілімі, қалпына келтірілген және өндірілген сомалардың құжаттары.

Агабеков Мұрат Асылбекұлы 15.10.2026 16:12

**«Шымкент қаласының Тұран және Әл-Фараби аудандар әкімінің
аппараттарына бюджет қаражаты мен активтерін жоспарлау және
пайдаланылу тиімділігіне мемлекеттік аудит жүргізу» аудиторлық іс-
шарасы бойынша жүргізілген аудиттің нәтижелеріне
АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ**

I. Кіріспе бөлік

1.1. Аудиторлық іс-шараның атауы:

«Шымкент қаласының Тұран және Әл-Фараби аудандар әкімінің аппараттарына бюджет қаражаты мен активтерін жоспарлау және пайдаланылу тиімділігіне мемлекеттік аудит жүргізу».

1.2. Мемлекеттік аудиттің мақсаты:

Шымкент қаласының Тұран және Әл-Фараби аудандар әкімінің аппараттарына бюджет қаражаты мен активтерін жоспарлау және пайдаланылу тиімділігіне талдау.

Мемлекеттік аудиттің объектілері:

«Шымкент қаласының Тұран ауданы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Тұран аудан әкімдігі);

«Шымкент қаласының Әл-Фараби ауданы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Әл-Фараби аудан әкімдігі).

1.4. Мемлекеттік аудитпен қамтылған кезең: 2024 жылдың 01 қаңтары мен 2025 жылдың 31 желтоқсан аралығы.

II. Негізгі (талдамалық) бөлік.

2.1. Аудиттелетін саланың жай-күйін қысқаша талдау.

Аудиторлық іс шарамен жаппы қамтылған қаржы көлемі 9973722,0 мың теңге, оның ішінде:

p/c	Мемлекеттік аудит объектісінің, нысанының атауы	Қамтылатын қаржы көлемі /мың теңге/		
		2024ж	2025ж	Барлығы:
1	2	3	4	5
1	"Шымкент қаласының Әл-Фараби ауданы әкімінің аппараты" ММ	2701428,0	2161212,0	4862640,0
2	"Шымкент қаласының Тұран ауданы әкімінің аппараты" ММ	2780292,0	3162924,0	5943216,0
	Жиынтығы:	5481720,0	5324136,0	10805856,0

2.2. Мемлекеттік аудиттің негізгі нәтижелері.

Әл-Фараби мен Тұран ауданы әкімдіктері бекітілген ережеге сәйкес, қойылған мақсаттары, өкілеттіктері мен бекітілген функциялар аясында қызмет атқаруда.

Негізгі мақсаты Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес тиісті аумақта мемлекеттік басқару саласында мемлекеттік саясатты жүргізу болып табылады.

Өздерінің функционалдық міндеттерін орындау барысында тұтастай алғанда өз мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізуге бағдарланған, алайда мемлекеттік аудит объектісінің кейбір лауазымды адамдары функционалдық

тиісті деңгейде орындамау салдарынан, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын сақтамау салдарынан бұзушылықтарға жол берілген атап айтқанда:

Аудиторлық іс-шара қорытындысымен жалпы қаржылық бұзушылықтар сомасы 943,7 мың теңгені құрады, оның ішінде қалпына келтірілетін қаржы көлемі 830,1 мың теңгені құраса, 113,6 мың теңге өтелетін қаржы көлемі.

Тиімсіз жоспарланған қаржы көлемі 2673698,6 мың теңгені құрады, тиімсіз пайдаланған қаржы көлемі 104836,4 мың теңгені құрады және рәсімдегі сипаттағы бұзушылықтар саны 1 бірлікті құрады.

"Шымкент қаласының Әл-Фараби ауданы әкімінің аппараты" мемлекеттік мекемесінің 2024-2025 жылдары бюджеттік бағдарламалар бөлінісінде қаржылардың игерілуін талдау.

2024 жыл

123 001015 «Қаладағы аудан, аудандық маңызы бар қаланың, кент, ауыл (село), ауылдық (селолық), округ әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер» бағдарламасы, 015 - "Жергілікті бюджет қаражаты есебінен" кіші бағдарламасы бойынша – 77430,2 мың теңге жоспарланып, жаратылған.

123 006 015 «Жергілікті деңгейде мәдени-демалыс жұмыстарын қолдау» бойынша 2025 жылға қаржыландыру жоспар бойынша – 10946,0 мың теңге жоспарланып, жаратылған.

123 008 015 «Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру» бойынша 2671,0 мың теңге жаратылған, «Оңтүстік Жарық Транзит» ЖШС-ке электр жарыққа төленген.

123 011 015 «Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру» бойынша – 1 411 951,7 мың теңге жаратылған.

2025 жыл

123 001 «Қаладағы аудан, аудандық маңызы бар қаланың, кент, ауыл (село), ауылдық (селолық), округ әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер» бағдарламасы, 015 – «Жергілікті бюджет қаражаты есебінен» кіші бағдарламасы бойынша – 81344,2 мың теңге жаратылған.

123 006 015 «Жергілікті деңгейде мәдени-демалыс жұмыстарын қолдау» бойынша 2025 жылға қаржыландыру жоспар бойынша – 14 627,0 мың теңге жаратылған.

123 008 015 «Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру» бойынша 2112,0 мың теңге жаратылып, «Оңтүстік Жарық Транзит» ЖШС-ке электр жарыққа төленген.

123 011 015 «Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру» бойынша – 1 630 819,0 мың теңге жаратылған:

"Шымкент қаласының Тұран ауданы әкімінің аппараты" мемлекеттік мекемесінің 2024-2025 жылдары бюджеттік бағдарламалар бөлінісінде қаржылардың игерілуін талдау.

2024 жыл

123 001 «Қаладағы аудан, аудандық маңызы бар қаланың, кент, ауыл (село), ауылдық (селолық), округ әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер" бюджеттік бағдарламасы, 0«5 "Жергілікті бюджет қаражаты

есебінен» кіші бағдарламасы бойынша 2024 жылға – 370 918,0 мың теңге қаралған, оның нақты игерілгені – 370 682,8 мың теңге, орындалуы 99,9% - 235,2 мың теңге нақты шығыстан үнемделген.

123 006 015 «Жергілікті деңгейде мәдени-демалыс жұмыстарын қолдау» бюджеттік бағдарламасы бойынша 2024 жылға – 11 083,0 мың теңге қаралған, оның нақты игерілгені – 11 082,6 мың теңге, 0,4 мың теңге үнемделген қаржы, орындалуы 100%.

123 008 015 «Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру» бюджеттік бағдарлама бойынша 2024 жылғы жоспар бойынша 1546,0 мың теңге жоспарланып, толық игерілген, орындалуы 100%.

Аудан аумағы бойынша көпқабатты үйлердің қасбетін жарықтандыруға электр қуатының шығынына 1546,0 мың теңге төленген.

123 011 015 Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру бюджеттік бағдарламасы 2024 жылға жоспар бойынша – 1 816 823,0 мың теңге қаралған, оның нақты игерілгені – 1 807 343,3 мың теңге 9 479,7 мың теңге үнемделген қаржы, игеру көрсеткіші 99,5 пайызды құраған.

2025 жыл

123 001 "Қаладағы аудан, аудандық маңызы бар қаланың, кент, ауыл (село), ауылдық (селолық), округ әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер" бағдарламасы, 015 "Жергілікті бюджет қаражаты есебінен" кіші бағдарламасы бойынша 2025 жылға – 457 593,0 мың теңге қаралып, оның нақты игерілгені – 457 587,2 мың теңге, яғни орындалу 99,9% - 5,8 мың теңге нақты шығыстан үнемделген қаржы, атап айтқанда:

123 006 015 «Жергілікті деңгейде мәдени-демалыс жұмыстарын қолдау» бюджеттік бағдарламасы бойынша 2025 жылға – 18 612,0 мың теңге қаралып, оның нақты игерілгені – 18 611,6 мың теңге, 0,4 мың теңге үнемделген қаржы, орындалу 100%.

123 008 015 «Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру» бюджеттік бағдарламасы бойынша 2025 жылғы 13317,0 мың теңге жоспарланып, оның 13 316,4 мың теңгесі игерілген, 0,6 мың теңге шығыстардан үнемделген қаржы, орындалу 100%.

Аудан аумағы бойынша көпқабатты үйлердің қасбетін жарықтандыруға электр қуатының шығынына 13 316,4 мың теңге төленген.

123 011 015 Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру бюджеттік бағдарламасы бойынша 2025 жылға – 2 600 687,0 мың теңге қаралып, оның нақты игерілгені – 2 600 686,7 мың теңге 0,3 мың теңге, мемлекеттік сатып алулардан үнемделген қаржы, игеру көрсеткіші 100 пайыз.

1. Бюджеттік бағдарламалар бөлінісінде бюджет қаражатының жоспарлануы мен бюджеттен бөлінген қаржылардың тиімді пайдаланылуын талдау;

Аль-фараби аудан әкімдігі бойынша жыл басында 001,006,008,011,022,045 бюджеттік бағдарламалары бойынша жыл басында жоспарланған қаржы 1187755,0 мың теңгеге ұлғайып немесе кемітіліп бюджет қаржысы тиімсіз жоспарланған.

Тұран аудан әкімдігі бойынша жыл басында 001,006,008,011,022,045,096 бюджеттік бағдарламалары бойынша жыл басында жоспарланған қаржы 1485943,6 мың теңгеге ұлғайып немесе кемітіліп бюджет қаржысы тиімсіз жоспарланған.

Бұл ретте, сол кездегі қолданыстағы Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 4 желтоқсандағы N 95-IV «Қазақстан Республикасының Бюджет кодексі» (бұдан әрі - Кодекс) 3-бабы, 1-тармағы 12-4) тармақшасына сәйкес, бюджет қаражатын тиімсіз жоспарлау және (немесе) тиімсіз пайдалану – ол, бюджет қаражатын бюджет жүйесінің қағидаттарына сәйкес келмейтін жоспарлау және (немесе) пайдалану болып табылады.

Кодекстің 4-бабы 12) тармақшасында тиімділік қағидаты ол, бюджет қаражатының бекітілген көлемін пайдалана отырып, ең үздік тікелей және түпкілікті нәтижеге қол жеткізу немесе бюджет қаражатының аз көлемін пайдаланып, тікелей және түпкілікті нәтижеге қол жеткізу қажеттігін негізге ала отырып, бюджетті әзірлеу және атқару.

Кодекстің 3-бабы, 1-тармағы 69) және 70) тармақшаларына сәйкес; тікелей нәтиже – ол, қол жеткізілуі осы функцияларды, өкілеттіктерді жүзеге асыратын немесе қызметтер көрсететін ұйымдардың қызметіне толық байланысты болатын, көзделген бюджет қаражаты шегінде атқарылатын мемлекеттік функциялар, өкілеттіктер және көрсетілетін мемлекеттік қызметтер көлемін сандық сипаттамасы;

түпкілікті нәтиже – ол, мемлекеттік орган қызметінің тікелей нәтижелерге қол жеткізуіне негізделген, мемлекеттік органның даму жоспарының, облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың даму жоспарының және (немесе) бюджеттік бағдарламаның мақсатына қол жеткізуді санмен өлшейтін бюджеттік бағдарлама көрсеткіші.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2014 жылғы 24 қарашадағы №511 бұйрығымен бекітілген «Бюджеттік өтінімді жасау және ұсыну қағидаларының» 1-тармағына сәйкес, Қағидалар (бұдан әрі - Қағидалар) бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің кезекті жоспарлы кезеңге арналған бюджеттік өтінімді жасау және ұсыну тәртібін айқындайды.

Қағидалардың 2-тармағында, Бюджеттік өтінімді жасаудың негізгі мақсаты бюджеттік бағдарламаларды орындаудың қажетті ресурстары мен нәтижелері туралы сандық және қаржылық ақпарат негізінде республикалық және жергілікті бюджеттердің жобаларын әзірлеген кезде шығыстар көлемін негіздеу болып табылады және 4,5,6 тармақтарының талаптары сақталмаған.

2. Аль-фараби аудан әкімдігі 161 «Ел ішіндегі іссапарлар» ерекшелігі бойынша 2024-2025 жылдары 73384,3 мың теңгеге іс сапар шығындарына қаржы жоспарланып жыл соңында игерілмей сыйақыға жұмсалып, бюджет қаржысы тиімсіз жаратылған.

Тұран аудан әкімдігі 161 «Ел ішіндегі іссапарлар» ерекшелігі бойынша 2024-2025 жылдары 31452,1 мың теңгеге іс сапар шығындарына қаржы жоспарланып жыл соңында игерілмей сыйақыға жұмсалып, бюджет қаржысы тиімсіз жаратылған.

Бұл ретте, сол кездегі қолданыстағы Бюджет кодексі 1-тармағы 12-4) тармақшасының, 3-бабы, 1-тармағы 69) және 70) тармақшаларының, 4-бабы 12) тармақшасының, «Бюджеттік өтінімді жасау және ұсыну қағидаларының» 1,2,4,5,6 –тармақтарының талаптары сақталмаған.

3. Айлық жалақылардың дұрыс есептелініп төленуін талдау барысында Аль-фараби аудан әкімдігінің бір қызметкерінің 2024 жылғы кезекті еңбек демалысын артық есептеу салдарынан жалпы 113681 теңге артық төленгендігі анықталды.

Бұл ретте, Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V ҚРЗ «Қазақстан Республикасы Еңбек Кодексінің» 103-бабы 1-1 тармағының талаптары сақталмаған.

4. Аудитпен қамтылған аралықта мекемеде Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2010 жылғы 3 тамыздағы №393 бұйрығымен бекітілген «Мемлекеттік мекемелерде бухгалтерлік есепке алуды жүргізу қағидалары» талаптарына сәйкес жасалған және бухгалтерлік есепті жүргізу кезінде Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2010 жылғы 15 маусымдағы №281 бұйрығымен бекітілген «Мемлекеттік мекемелердің бухгалтерлік есеп шоттарының жоспарын бекіту туралы» талаптарына сәйкес жасалған және бюджеттік бағдарламаларды орындау жөніндегі есептер анық жасалып, уәкілетті органға белгіленген мерзімде тапсырылып отырған. Мекеме бухгалтерлік есебі жүргізу «ІС» бағдарламасымен жүргізілген.

Алайда, Аль-фараби аудан әкімдігінің 2024 жылы 2300-шоты бойынша 291,2 мың теңгеге бұрмалауға жол берілген, ал Тұран аудан әкімдігінің 2024 жылы 1316-шоты бойынша 140,7 мың теңге, 1316-шоты бойынша 96,6 мың теңге, 3140 шоты бойынша 58,2 мың теңге, 3150 шоты бойынша 28,4 мың теңге және 3240 шоты бойынша 217,9 мың теңге немесе жалпы соммасы 541,8 мың теңгеге бұрмалауға жол берілген.

Бұл ретте, Қазақстан Республикасының Қаржы Министрінің 2010 жылғы 03 тамыздағы №393 бұйрығымен бекітілген «Мемлекеттік мекемелерде бухгалтерлік есеп жүргізу қағидаларының» 4,12,15,18,22 тармақтарының талаптары сақталмаған.

III. Қорытынды бөлік.

3.1. Мемлекеттік аудит барысында қабылданған шаралар.

Әл-Фараби аудан әкімдігі бойынша бухгалтерлік есеп бойынша 2024 жылы бұрмаланған 291,2 мың теңге бухгалтерлік анықтамамен аудит барысында қалпына келтірілді және айлық жалақыға артық есептелініп төленген 113,6 мың теңге бюджетке өндірілді.

Тұран аудан әкімдігі бойынша бухгалтерлік есеп бойынша 2024 жылы бұрмаланған 538,9 мың теңге бухгалтерлік анықтамамен аудит барысында қалпына келтірілді.

Қағиданың талаптарына сәйкес, әкімшілік-заң және персоналды басқару бөлімінің басинспекторы-заң кеңесшісінің келісімімен тиісті құжаттар әкімшілік жауапкершілікке тарту үшін материалдар уәкілетті органға жолданды.

3.2. Мемлекеттік аудит нәтижелері бойынша тұжырымдар

Мемлекеттік аудит көрсеткіштері:

1) *тиімділік* – аудиторлық іс-шара қорытындысымен жалпы тиімсіз жоспарланған қаржы көлемі 2673698,0 мың теңгені құрады, тиімсіз пайдаланған қаржы көлемі 104836,4 мың теңгені құрады.

2) *нәтижелілік* – қаржылық бұзушылық 943,7 мың теңгені құрады оның ішінде, бухгалтерлік есеп бойынша 830,1 мың теңгені құраса, айлық жалақы бойынша 113,6 мың теңге артық есептелініп төленген.

3) *мәнділік* – мемлекеттік сатып алу бойынша 1 бірлікті құрайтын рәсімдік сипаттағы бұзушылықтар анықталды.

Анықталған бұзушылықтар қолданыстағы бюджеттік және басқада заңнамалардың талаптарын басшылыққа алмағандығынан орын алған.

Шымкент қаласы бойынша тексеру комиссиясымен мемлекеттік аудитте қойылған мақсат пен белгіленген ауқым шегіндегі аудит мәселелері бойынша «Шымкент қаласының Тұран және Әл-Фараби аудандар әкімінің аппараттарына бюджет қаражаты мен активтерін жоспарлау және пайдаланылу тиімділігіне мемлекеттік аудит жүргізу» аудиторлық іс-шарасы бойынша жүргізілген аудиттің нәтижесі көрсеткендей Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің талаптары сақталмауының салдарынан бұзушылықтар орын алғаны анықталды.

Әкімдіктер тарапынан қолданыстағы бюджеттік және басқада заңнамалардың талаптарын басшылыққа алмағандығынан және сапалы мониторингінің жүргізілмеуі салдарынан бюджет қаражаты тиімсіз жоспарланып және тиімсіз жаратылуға жол берілген.

Бұл өз кезегінде бюджетті жоспарлау сатысында және бюджет қаржысын пайдалану барысында әкімдіктердің лауазымды қызметкерлерінің жауапкершілігін арттыруды қажет етеді.

Қорытындылай келе, жалпы «Шымкент қаласының Тұран және Әл-Фараби аудандар әкімінің аппараттарына бюджет қаражаты мен активтерін жоспарлау және пайдаланылу тиімділігіне мемлекеттік аудит жүргізу» аудиторлық іс-шараның нәтижесімен анықталған кемшіліктер мен бұзушылықтарды ескере келе, бюджет қаржыларын пайдалану тиімділігі жеткіліксіз деңгейде деп тұжырымдауға болады.

3.3. Мемлекеттік аудит нәтижелері бойынша тапсырма.

Мемлекеттік аудит объектілері басшыларына Қазақстан Республикасының қолданыстағы бюджеттік және басқада заңнама талаптарының сақталуын қамтамасыз ету және келешекте қаржылық бұзушылықтарға жол бермеулері бойынша Тексеру комиссиясының Нұсқама ұсынылсын.

1. «Шымкент қаласының Тұран ауданы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің басшысына:

1) Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, бюджеттік және өзге де заңнаманың талаптарын сақтамаған жауапты тұлғалардың тәртіптік жауапкершілігі қаралсын;

2) Қабылданған шаралар бойынша мәліметті 2026 жылдың 15 шілдесіне дейін Шымкент қаласы бойынша тексеру комиссиясына ұсынылсын.

2. «Шымкент қаласының Әл-Фараби ауданы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің басшысына:

1) Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, бюджеттік және өзге де заңнаманың талаптарын сақтамаған жауапты тұлғалардың тәртіптік жауапкершілігі қаралсын;

2) Қабылданған шаралар бойынша мәліметті 2026 жылдың 15 шілдесіне дейін Шымкент қаласы бойынша тексеру комиссиясына ұсынылсын.

3.4. Тиісті құжаттар құқық қорғау органдарына жолдансын.

4.4. **Қосымша:** Мемлекеттік аудит нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтар мен кемшіліктердің жиынтық тізілімі, мемлекеттік аудит объектілері қалпына келтірген және өтеген қаражатжөніндегі ақпарат _____ парақта тіркелді.

Тексеру комиссиясының мүшесі

Н. Абдезов

Жоспарлау, талдау, есептілік және сапаны бақылау бөлімінің басшысы

М. Айдархан

Әкімшілік-заң және персоналды басқару бөлімінің бас инспектор-заң кеңесшісі

Е. Асқаров

Аудиторлық іс-шараны жүргізген мемлекеттік аудиторлар

Мемлекеттік аудит бөлімінің басшысы-мемлекеттік аудитор

Г. Елшибаев

Мемлекеттік аудит бөлімінің бас инспекторлары-мемлекеттік аудитор

Е. Есіркепов

Ш. Сариева

Агабеков Мурат Асылбекұлы

Согласовано

24.06.2026 11:56 Абдеев Нурсултан Алибекович

Подписано

24.06.2026 12:02 Налибаев Нуржан Абдулла

Агабеков Мурат Асылбекұлы 15.10.2026 16:12